

tem presojevanju. Najbolja dojnica je po njih sodbi taka, čije udje dosežejo število 100, ni pa več dobra, če ne dosežejo števila 70. Razni udje imajo, kar se tiče mleka, razno vrednost in to izrazijo da jim dajo več ali manj „pik“.

Da dobodo naši bralci nekaj ugleda v to obliko, podamo jim v naslednjih vrstah obliko za najboljo dojnico ali tako, ki doseže število 100.

1. Ozka, suha in dolgasta glava šteje 2 „piki“.

2. Glava široka med očmi in ozka med rogovi šteje za 1 piko.

3. Temen gobec, obkrožen z jasnišo barvo šteje za 1 piko.

4. Oči polne in pohlevne štejejo za 1 piko.

5. Rogovi mali, vpognjeni, jantarjeve barve štejejo za 3 pike.

6. Ušesa ozka in tenka štejejo za 1 piko.

7. Šinjak raven, tilnik podolgast in težek na pleča šteje za 4 pike

8. Pleča položna in suha, tenko oprsje, ne presuho pa tudi ne premesnato — to šteje za 4 pike.

9. Hrbitišče ravno tje do repa in široko na ledju šteje za 4 pike.

10. Trebuh okrogel, širok, globok v straneh da 8 pik.

11. Kolčki narazen stoječi, nježni v kostéh, trup dolg in širok šteje za 4 pike.

12. Bedra dolga, tanka, narazna, ravnih kosti, ki se ne drgajo pri hođu, štejejo za 4 pike.

13. Noge kratke, ozke v kolenih, z majhnim rogom štejejo za 3 pike.

14. Rep tanek, do kolena ter gibljiv šteje za 3 pike.

15. Koža mehka in tenka z mehko, nježno dlako šteje 4 pike.

16. Barva kože bela, na ušesih pa žolta šteje za 5 pik.

17. Prednje vime polno v obliki in stoječe naprej šteje za 8 pik.

18. Zadnje vime polno v obliki in stoječe nazaj šteje za 8 pik.

19. Vime brez dolge dlake, ne mesnato šteje za 5 pik.

20. Cečki veliki, vsak sebi v štirikot šteje 6 pik.

21. Mlečne žile iz kože štejejo za 5 pik.

22. Spolno udovje visoko, široko in polno na stegnih šteje za 8 pik.

23. Obnašanje mirno in krotko šteje za 3 pike.

24. Celo truplo prej kostnato, kakor pa mesnato šteje za 6 pik.

Ako ima krava vse to, tedaj je popolna, rajta se za najboljo dojnico. Taka je tedaj sodba pri amerikancih. Da-si more biti ni vse tako prav, nekaj pa, mislimo, je v njej gotovo resnica. Kdor dobro opazuje molzne krave, javaline jim pritrdi v marsikateri reči in pri

kupčiji in vzreji dojnic utegne to marsikomu prav priti.

Koliko ima dobra dojnica mleka? — To je sicer različno po času pa tudi po krmi, vendar pa velja pravilo, da ga daje po 5 do 6 litrov na den. Ako pa se pri kravi zedini pleme, natora in krma posebno srečno, potem je mogoče, da daje po 8 do 10 litrov mleka.

Eno je pri kravi, česar ni izpustiti iz oči — vsušenje. Kedar je namreč krava že 6. mesec breja, postane ji mleko medlo in je le malo vredno. Najbolje je toraj, če se tako mleko ne jemlje več za rabo.

Mladi kravi stori dobro, če vsuši tje do 2. teleta cele 4 mesece, starše krave pa naj vsuše vsaj 3 mesece. Ako se kravi ne pusti toliko časa, izlasti će je sicer dobra dojnica, dela se ji sila in celo lahko je, da izvrže. Ako se bojiš za kravo, ki še ima veliko mleka, pa ji je že čas, da ti vsuši, dajaj ji kacih 14 dni slabšo krmo, ječmenko ali ovsenko ter je ne izmolzi do cela, ne pomolzi je enkrat, po tem pa cel den ne in krava ti vsuši brez vsake škode za vime.

Sejmovi Dne 4. junija v Lipnici. Dne 5. junija pri sv. Trojici v slov. gor. Dne 6. junija v St. Juriju pri Celju, v Račah, v Mariboru, na Bregu v Ptujju in dne 7. junija v Radgoni.

Dopisi.

Od Pesnice. (Zaplenjenje „Slov. Gosp.“) Kdor bi izmed naših bralcev še ne vedel, kaj je Pesnica, njemu povemo, da je to potok, mala reka, ki se vije po pesku, kar ga je od Kozjaka, gorovja nad Mariborom, skozi Slov. gorice doli do sv. Marjete pri Ptujju, in to navadno prav leno. Kedar pa kopni sneg ali se vlije ploha, naraste ona čez silo in takrat je lahko nevarna za travnike in njive, ki leže ob njej. Gotovo pa bi ne bil nihče ugenil, da bi ona postala kedaj nevarna za „Slov. Gospodarja“. Ali kaj se će, za to, 22. številko njegovo je kriva prav Pesnica, da ne pride bralcem o pravem času v roke. Mož, ki biva ali čegar domačija je ob Pesnici, tedaj tak, ki je pravcati „Pesničar“, poslal je uredništvu „Slov. Gosp.“ nekaj besedi „iz Ptujjskega okraja“. V njih je govoril o popustljivih Slovencih ter jim polagal na srce, da ni dobro, če nosijo svoj denar ljudem — prusakom, tedaj tacim moževom, ki živé v našem avstrijskem cesarstvu, pa imajo oči le v „rajhu“ gori v Prusiji. Po vrhu pa še, misli Pesničar, za slov. ljudstvo nimajo ti ljudje kar nobene lepe besede. To je gola resnica in za to vé tudi gospôda pri c. kr. oglavarstvu v Mariboru. Ta misel „Pesničarja“ tedaj gotovo ni bila kriva, da je c. kr. glavarstvo délo ves prvi natis „Slov. Gosp.“ pod

ključ, zinil pa je še tedaj že kako drugo vmes, ki tej gospôdi ni bila dovolj nedolžna. Naj že bo pa to, kakor koli, toliko je gotovo, da dobodo bralci denešujo številko za celi den pozneje, kakor druge krati v roke. Gotova pa je tudi za založništvo precejšnja izguba v denarju. Ali izguba sem in tje, uredništvo in tudi založništvo „Slov. Gosp.“ seže bralcem na ljubo po kisló jabelko, ter priredi drugi natis te številke. Častiti bralci pa izvedó lahko iz tega, kak križ da ima uredništvo „Slov. Gospodarja“. Ne bode jim tedaj težko, dati mu odpúščenja za to zapoznjenje. Nič ga ni si samo krivo. Čudno je to, da teče v tem naša Pesnica še slej kakor prej čisto mirna proti Dravi.

Od sv. Jakoba v slov. gor. (Pozor in zahvala!) Čez Kušernik, občino s svetim Jakobom v slov. gor. združeno, ni vselej in vsak čas varno posameznim osebam potovati. To kaže izgled. Mlajša hči gospoda Pavaleca pri sv. Jurju v Slov. Gor se je bila dne 12. maja t. l. napatila v Maribor. Ko pride v Št. Jakobski dol, zapazi ondi dva rokodelska pomagača, ki sta svojo pot vedno nekoliko korakov pred njo nadaljevala. Dospévši na vrh imenovanega hriba postoji deklica pri nekem njej znanem viničarju Zorjanu, misleč, da prideta una dva v tem nekoliko naprej. To se je na videz tudi zgodilo, vendar pa se fantalina tam, kjer cesta skozi gozd proti Vukovskemu dolu sukati začinja, v gošči skrijeta in jo mimogrede napadeta. Ko med napadom in gozenjem od nje denarjev zahtevata, prihiti na krič silno oplašene deklice nek mož nasproti, ki je imel seboj nekaj sodarskega orodja. V tem hipu pobrišeta una dva svoje pete zopet nazaj in sta zginila izpred njih oči. Ker so za tem človekom, ki je bil rešitelj napadene, prišli nek duhovni gospod, bi ta ategníl biti brž ko ne kak sodar, ki je šel z duhovnim gospodom na vinski posel. Duhovni gospod so deklici, ko se je nekoliko oddahnila, svetovali, da naj le gre svojo pot naprej, ona to tudi stori, pa ne da bi bila njih in njihovega spremljevalca spoznala in se jima za veliko dobroto dostojno zahvalila. Pisatelj teh vrstic dozvoljuje si tedaj v njenem kakor, tudi v imenu njenih starišev izreči očitno, dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo. Zraven pa bi bilo želeli, da bi se onima tihotapcema dalo na sled priti. To bi se sicer celo lahko zgodilo, ako so ju ljudje, kjer sta prenočevala, poznali. Prenočevati sta morala gotovo v tamošnji bližnji okolici, kjer se je ta prigodek vršil že v jutro okoli šeste ure.

Iz Vranskega. (Živinoreja.) Dne 23. t. m. se je v Kapli blizu Vranskega vršilo licenciranje in ob enem tudi premijiranje domačih plemenskih bikov. Prignanih je bilo 23 bikov, večinoma prav lepe rasti in kreposti. Polovica jih je spadala v muricodolsko, polovica

pa v marijindvorsko pleme. Oba plemena pa v teh krajih ugajata domači živinoreji. Dovoljenje ali licenco so prijeli razven dveh premladih vsi biki, vrh tega pa se je desetierim gospodarjem za posebne lepe bike izročila premija iz državnih, deželnih ali okrajnih darov. Po premijiranji se je vršil razgovor o sedanjem stanju govedoreje. Sklenilo se je poprositi na dotičnem mestu, da se iz javnih doneskov nastavita dva plemenska bika marijindvorske vrste, jeden na Vranskem, drugi v Letuši. Objavilo se je gospodarjem, da se biki, ki niso licencirani, ne smejo spuščati pri ogibu kazni. Na to je okrajni živinozdravnik g. Jelovšek v obširnem predavanju razložil v slovenščini, kako treba ravnati z brejimi kobilami in kravami, kako jim treba pokladati gledé na to, da so se doslej v tem oziru godile tako mnogovrstne napake. G. Jelovšek govori jasno, jedrnato in temeljito. Jako nam je vstreženo, da so namestili tega gospoda kot živinozdravnika v naših krajih, ker je zmožen slovenskega jezika in je sploh naš rojak, česar o prejšnjem ne moremo reči, ker je imel dve veliki napaki, prvo to, da ni znal niti besedice slovenske, drugo pa tako, ki je sicer jako razširjena po svetu, pa je nočemo očitno povedati. Veselilo nas je pa tudi, da so naši gospodarji vso razpravo prav pazljivo in radi zasledovali in poslušali.

Iz Ptujkega okraja. (Pogreb.) Dne 18. aprila smo tukaj Antona Struceljna, spoštovanega posestnika v Dražencah hladni zemlji izročili. Ranjei je bil spoštovan slovenski narodnjak, skrben in po vsaki strani priljubljen gospodar. Kako ga je vsa okolica ljubila, to se je pokazalo pri njegovem pogrebu. Domači sosedje so se v lepem številu zbrali ter ga spremljali k večnemu počitku. Bog mu daj večni mir!

Iz Trnoveljske vasi. (Še nekaj o naših velikih Nemcih.) Kje je neki vas Trnovlje in zakaj se imenuje Trnovlje? To vam naj povem v kratkem. Mi imamo v naši vasi slavne može, ki so že visoko starost dosegli, namreč 90 let. Ti nam marsikaj pravijo o svojih prededih. V vrsti, kjer zdaj stojé krasne hiše slovenskih kmetov, tu je rastlo nekdanje trnje in ravno za to se pravi naša vas Trnovlje. Da so pa tukaj slavni slovenski kmetje doma, to dobro veste. Akoravno je tukaj nekdanje trnje rastlo, tega so izruvali naši predstariši ter slovensko zemljo spremenili v rodovitno polje. Tedaj si je začelo pa tudi nemčúrstvo to opazovati, češ, ali bi se dalo nas kje kako poruvati, toda zastonj; kajti mi nismo trnje, akoravno pikne v časih nemčúrja naša beseda. To si pa vsak lahko misli, da se, kdor na trnje stopi, zbode in ga še potem rana dalje časa boli. Zato se pa navadno zmerom to trnje odbira od drugih dreves. Ravno to so hoteli naši

žlahтни „hrastiči“ gledé nas in to je tudi naša misel in želja. Če bo božja volja bo tudi gotova resnica, da se mi trnje odberemo od velikih nemčurskih hrastičev. Zakaj oni visoko rastejo, mi smo pa nizka trnina, ki obrodi v časi kisló grozdje, da ga v jeseni pastirci zobljejo. Nas vendar še nemškutarji niso mogli pozobati, ali morebiti bi še vse eno radi segli kedaj po tem grozdju, toda prepozno bo. Kaj pa da to pomeni, to vam bomo prihodnjíc še poročali.

Iz Samošan pri Ptujú. (Siva ajdina.) Velikokrat se kaka reč po časnikih hvali in priporočuje črez mero, posebno po nemških. Ali da bi bila v resnici katera reč takega priporočila vredna, kakor siva ajdina (poligonium argenteum), tega se še nisem prepričal. Ko sem pred nekaterimi leti neko priporočilo bral o tej ajdini, kupil sem si je pol vagana, posejal na strnišče in dala mi je šestnajstero seme. Tako sem se še naslednja leta prepričal, kakor tudi več drugih posestnikov, da ta ajdina vrne vselej desetero do petnajstero seme. Priporočujem vam toraj, dragi kmetovalci! sejanje te ajdine, ne na mojo korist, nego na korist in blagor kmetijstva. — Poskusite in hvaležni bote Bogu, kedar bote se resnice prepričali. Ta ajdina je namreč veliko lepša in težja, da več lepše in boljše moke, kakor pa navadna. Ima tudi to prednost, da raste bolj naglo, da več slame, katero živina rada jé. — Nekaterim bi še zamogel jaz s semenom ustreči, ako se v kratkem oglasijo. Stari vagan ali 60 litrov prodavam po 4 goldinarje. Lovrenc Bratuša.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vsake reči je na zadnje konec in torej tudi razprav v drž. zboru o državnem proračunu. Celi mesec se je vlekla in 324 govorov je bilo, vmes je bilo pač nekaj dobrih, še več pa praznih. Izmed slov. poslancev še omenimo, da je g. dr. Ferjančič kaj dobro govoril o e. kr. sodnijah, kakor jih imamo še sedaj po Štajarskem, Koroškem in nekaj še tudi po Kranjskem. Skorej na vseh se še dobé uradniki, ki ne znajo ali pa nečejo govoriti slovenski, da-si imajo skoraj samo s slov. ljudstvom opravka. Minister baron Pražak je obljubil, da bo v tej reči storil, kar se bode dalo, da postane s časom bolje. — Drž. zbor ima sedaj počitnice tje do jeseni ter dovrši tudi gosposka hiša v tem tjeđnu svoja posvetovanja. — Nemški šulverein je imel v ponedeljek svoj občni zbor na Dunaju, hvali se, da ga ljudstvo rado podpira ter hodi v njihove šole veliko otrok — nemških se vé, da ne, ampak českih in slovenskih. — V Gostinje na Solnograškem pride tudi letos nemški cesar ter ga obišče v drugi polovici meseca julija naš svitli cesar v

onem kopališču. — Podružnica sv. Cirila in Metoda v Celovcu napreduje, istotako v Beljaku, a več jih še ni doslej na Koroškem. — Na mostu, ki pelje iz Vidma na Kranjsko, plačuje se od vprežne živine po 34 kr. mitnine. To je sila veliko, in bi se gotovo lahko za nekaj odjenjalo. — Po Kranjskem so se ženske jele povračati na staro lepo oblačilo ter se je o binokostnih praznikih videlo sila veliko peč ali velikih belih robcev za na glavo. Tako je prav, našim ženskam ni treba nositi se po gosposki v dragih a nič kaj lepih oblačilih. — Gorica dobi državno policijo in sicer za prvo 12 mož, ter bode mestu za nje šteti na leto 2500 glđ. Dokler je bila v rokah mesta, ni veljala veliko, za to jo je vzela država v svoje roke. — Grofu Hohenlohu napravi bojda neko društvo (v službi irredente?) bakljado, ker je govoril v drž. zboru v smislu tamošnjih lahončičev. No nemnosti izgaja se veliko po svetu. — Na zboru pekovskih pomočnikov v Trstu je bilo kacih 400 mož in so sklenili obrniti se do ministerstva, naj jim pomore do zadruge, katere jim mestni zastop ne dovoljuje. Čudno je to, da sme zastop braniti, kar zapoveduje postava. — Postaja na hrpeljski železnici dobođe vendar le tudi slovenski napis ali pa — nobenega, ako bode mestni zastop zoper tega. — Sredi meseca junija bodo po Hrvaškem volitve za „sabor“ ali dež. zbor. Vse stranke, ki so zoper sedanjo hrvaško ali boljše madjarsko vlado, volijo sedaj skup ena za drugo ali pa dobodo tako večino v saboru, to še ni gotovo, kajti vlada ima moč v rokah in kakor jo poznamo, bode je rabila na silo. — V Požunu zopet prede judom. Bila se je po mestu raznesla novica, da je jud Jelinek hotel zaklati svojo deklo v kleti in na mah je kršč. prebivalstvo bilo na nogah, da seže po judu, toda vojaki so ga še rešili. Sedaj se je nemir že nekaj polegel.

Vnanje države. Bolgarsko vprašanje še tiči vedno v starem blatu. Tudi Turčija ga ni premaknila, da-si je na vse vlade pisala, naj bi predložile troje taciñ mož, izmed katerih bi utegnulo sobranje izvoliti kneza. Vlade jih doslej niso predložile in zato se še tudi sobranje ni sklicalo. O nemirih pa se sedaj ne sliši veliko. — Zoper sultana je bila velika zarota, hoteli so ga odpraviti ter koga izmed prejšnje sultanove rodbine spraviti na prestolje. Po naključju pa so prišli zaroti na sled in več velikih glav so pozaprli, druge pa poslali na božji pot v Meko. — Srbska skupščina snide se v Nišu meseca avgusta in minister Garašanin zato ne more iti na odpust, ker ima storiti potrebne priprave za njo. — Črnogorski knez je z vsó svojo rodbino na Dunaju. — Rusija spravlja sila veliko vojaštva v Besaribijo — na bolgarsko mejo. Če prekržiš „sila“, bode pa menda najhitreje resnica. — Nemški drž.